

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ THE DEVELOPMENT OF STRATEGIC MANAGEMENT FOR SPORT PROMOTION IN RAJABHAT UNIVERSITIES

Received: June 16, 2017

Revised: July 26, 2017

Accepted: July 27, 2017

พิเชฐ สยมภูวนานต์^{1*} ปัญญา สังขวดี² นิธิเดชน์ เชิดพุทธ³ และทวีศักดิ์ สว่างเมฆ⁴
Pichet Sayomphuvanart^{1*} Panya Sungkawadee² Nitidej Sertbudra³ and Taweesak Sawangmek⁴

^{1,2,3,4}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

^{1,2,3,4}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: s_pichet@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีวิธีการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการจัดการกีฬาจากตัวแทนมหาวิทยาลัยราชภัฏ 15 แห่ง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทางกีฬาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการกีฬา และมีการประชุมจัดทำ การวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis 2) การยกย่องและตรวจสอบกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน 3) การประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา จำนวน 68 คน

ผลการวิจัย ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการจัดการกีฬาอยู่ในระดับมาก การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 4 กลยุทธ์ คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบการจัดการงบประมาณ การพัฒนาภารกิจหน้าที่การจัดการกีฬา และการพัฒนาระบบพัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การประเมินกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในการนำไปใช้ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Abstract

The main purpose of this study is to develop the strategy for sport management in Rajabhat Universities. There are three sub-purposes functioning as the research guides: 1) to investigate the stakeholders' opinion (including, the main staffs, students, and four external experts) and context of strategy of supporting sport management in thirty-eight Rajabhat Universities through the interview of 4 external sport experts; content analysis was employed for data analysis. 2) To construct the strategy of sport management by synthesizing the data obtained from research step 1; the draft strategy was validated through the focus group discussion of ten purposely selected experts. 3) To assess the modified strategy of sport management for its feasibility by sixty-eight main stakeholders involved in Rajabhat Universities.

Research results:

1. The stakeholders perceived overall strategy of sport management in Rajabhat Universities at a high level.
2. The modified strategy included four strategies: 1) strategy for developing personnel in sport management, 2) strategy for budget allocations in sport management, 3) strategy for developing sport management system, and 4) strategy for developing material, equipment and facilities for sport management.
3. The evaluation of the constructed strategies yielded the result of a high level of usability.

Keywords: Strategic Management for Sport Promotion, Rajabhat Universities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกาภิวัตน์เป็นแรงผลักดันให้ประเทศต่างๆ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้อยู่รอดเจริญเติบโต มีศักยภาพแข่งขันทั้งในระดับนานาชาติ และระดับภูมิภาคแต่ละประเทศจึงต้องหาแนวทาง เพื่อรับมือกับความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาคน ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ มีการพัฒนาในหลากหลายมิติและมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์หลายสาขาที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีสุขภาวะที่ดี จึงนำมาสู่ความตระหนักในเรื่องสุขภาพและคุณภาพชีวิตอันเกิดมาจากการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ และเพิ่มปฏิสัมพันธ์อันดีของคนในสังคมทุกระดับ ซึ่งหลายประเทศสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของมนุษย์ และปัญหาความมั่นคงทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนเป็นที่ยอมรับทั่วกันในทุกภูมิภาค

ทั่วโลกกว่า การกีฬาเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้คนสามารถเพิ่มประสบการณ์ชีวิตด้านสังคม สอดคล้องกับ Gallien (2007) ที่กล่าวว่า การพัฒนาด้านกีฬา ถือเป็นเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างหนึ่ง เพราะส่งผลต่อเนื้อให้เกิดการพัฒนาคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมได้อย่างชัดเจน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีการกำหนดการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้วยการยึดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึง “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยใช้ “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” และมุ่งลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพและส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดี คือ 1) การส่งเสริม การพัฒนาความรู้ในการดูแลสุขภาพ 2) พัฒนารูปแบบการออกกำลังกายและโภชนาการที่เหมาะสมกับแต่ละวัย สนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมและการรณรงค์ให้มีกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมทางกายและสุขภาพแก่ประชากรกลุ่มต่างๆ 3) สร้างกลไกในการจัดทำนโยบายสาธารณะที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ และ 4) การพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาอย่างครบวงจร แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีบทบาทหน้าที่ริเริ่มผลักดัน กระตุ้น สนับสนุน และร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในสังคม ในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพดีครบ 4 ด้าน กาย จิต ปัญญา สังคม และร่วมสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่ และส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา คือ “แผนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกาย และกีฬาเพื่อสุขภาพ” ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาพและสื่อสารสังคมเพื่อสร้างทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมให้เกิดการเพิ่มจำนวนผู้มีกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวัน ทั้งในโรงเรียนที่บ้าน ที่ทำงาน และเพิ่มจำนวนผู้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพของประชาชน โดยการ 1) เพิ่มพื้นที่สุขภาพที่รองรับกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวันของประชาชน 2) พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวันและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความจำเป็นและความต้องการของแต่ละกลุ่มวัย 3) พัฒนาความร่วมมือด้านวิชาการ ด้านพัฒนาศักยภาพ และด้านนโยบายในระดับสากลกับเครือข่ายสากลที่ส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายและการออกกำลังกาย และ 4) สร้างความร่วมมือกับองค์กรกีฬาภาครัฐ ภาคเอกชน สมาคมกีฬา และสื่อมวลชนกีฬาให้สนับสนุนแนวทางสร้างค่านิยมการกีฬา และกำหนดเป็นพันธกิจขององค์กรการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีพันธกิจในการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา บุคลากร และชุมชน ทางการกีฬาไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพหรือกีฬาเพื่อการแข่งขันความเป็นเลิศ การดำเนินงานด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ผ่านมายังไม่มีแผนบริหารจัดการกีฬาในเชิงยุทธศาสตร์ นโยบายต่างๆ ขาดความชัดเจนในการปฏิบัติส่งผลให้การบริหารจัดการกีฬา เป็นไปอย่างไม่มีทิศทาง จึงไม่สามารถกำหนดทิศทางที่ชัดเจน ส่งผลต่อภาพรวมของการพัฒนา ด้านการส่งเสริมการจัดการกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ เป็นวิธีการที่องค์การ เลือกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อให้องค์กร สามารถบรรลุยังเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตจากสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ (Jirarat, 2005) และเป็นวิธีการหรือแนวทางการบริหารองค์กรซึ่งได้กำหนดทิศทางขององค์กร โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำพาองค์กรให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่คาดหวังหรือตั้งไว้ (Naruemonsiri, et al., 2014) และเป็นวิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (Certo & Peter, 1991) ดังนั้น ปัญหาที่ทำให้การพัฒนาการส่งเสริมการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ การขาดการบริหารจัดการกีฬาอย่างมีแบบแผนในเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยจึง

มีความประสงค์ที่จะศึกษา กลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และแนวทางต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏ นำไปสู่การพัฒนาการกีฬาและการศึกษา ดังเจตนาารมณ์แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้มุ่งหวังให้คนไทยได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างถูกต้องจนเป็นวิถีชีวิต มีสุขภาพและสมรรถภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีน้ำใจนักกีฬา เพื่อหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวสู่ความสามัคคีและสมานฉันท์ มีการบริหารจัดการกีฬาทุกมิตี้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. วัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 - 2.2 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 - 2.3 เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการวิจัย

การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกีฬา เจ้าหน้าที่ทางกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา ประธานชมรมกีฬาหรือนักกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนตำแหน่งละ 1 คน จากจำนวน 15 สถาบัน โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ การสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบและแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามฉบับร่างและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
4. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. ทำการตรวจสอบและหาคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการนักศึกษ

การส่งเสริมการจัดการกีฬาและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำกลยุทธ์ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของการใช้ภาษาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเหมาะสมและถูกต้อง

6. หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง IOC (IOC: Index of Congruence) รายข้อและผลการหาค่า IOC มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏวิวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย

(\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏระดับอุดมศึกษาที่มีบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 4 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ รองอธิการบดี อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกีฬา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬา และบุคลากรด้านการจัดการกีฬา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

การสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษา

2. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษา

3. นำร่างแบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

4. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวทางกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดกระทำข้อมูล โดยการทำการลดทอนข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ส่วนที่ 3 การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ แหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลคือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกีฬา เจ้าหน้าที่ทางกีฬา ประธานชมรมกีฬาหรือนักกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกับขั้นที่ 1 โดยการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในใช้รูปแบบ 2S, 4M และสภาพแวดล้อมภายนอกใช้รูปแบบ STEP (SWOT Analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. สร้างประเด็นในการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏจัดทำแบบวิเคราะห์ฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำร่างแบบวิเคราะห์ที่ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและการใช้ภาษา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและจัดพิมพ์แบบวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การยกร่างกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการดังนี้ นำข้อมูลความคิดเห็นและสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้มาจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในใช้รูปแบบ 2S 4M (Structure, Products and Service, Man, Money, Material, Management) และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกใช้รูปแบบ STEP (Socio-cultural, Technological, Economic, Political and Legal) และสร้างกลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อวิเคราะห์ ประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ การตรวจสอบร่างกลยุทธ์เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อให้ได้มาซึ่งกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา และหัวหน้าฝ่ายกีฬา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 23 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 68 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นและสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า 1) ด้านบุคลากรการจัดการกีฬา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมีระบบการวิเคราะห์การทำงานของบุคลากรในการส่งเสริมการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยราชภัฏมีระบบการกำหนดภาระงานของบุคลากรในการส่งเสริมการจัดการกีฬา รองลงมา 2) ด้านงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมี

ระบบการติดตามการใช้งบประมาณในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีระบบการขอใช้วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยราชภัฏมีระบบการจัดทำบัญชีวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4) ด้านการจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีระบบการประสานงานระหว่างบุคลากรการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้ 1) ด้านบุคลากรทางการศึกษา คือ มีการสร้างขวัญและกำลังใจ มีการมอบเกียรติบัตรและประกาศเกียรติคุณทางกีฬา และมีการกระตุ้น จูงใจ ให้กำลังใจ มีการร่วมมือกันทุกหน่วยงานในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) ด้านงบประมาณ มีการตั้งรางวัลจากการสร้างผลงานทางกีฬา และให้ค่าตอบแทน (โบนัสพิเศษ) แก่ผู้ที่ได้รับการประเมินจากหัวหน้างาน 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้การส่งเสริมสถานกีฬาให้ได้มาตรฐานสากล พัฒนาสถานกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัย จัดหาอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอ และมีความทันสมัย มีมาตรฐาน พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องพยาบาล หอพักนักกีฬา และสวัสดิการของนักกีฬาให้ตรงกับความต้องการ และ 4) ด้านการจัดการศึกษา มีการพิจารณาแยกประเภทงาน จัดกลุ่มงาน และผู้ทำงาน มีการระบุขอบเขตของงานและมอบหมายงาน ความรับผิดชอบอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน มีการวางแผน การดำเนินงาน และกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดการกีฬา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ที่ชัดเจน ในการจัดการกีฬา กระตุ้นการทำงานให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มที่ มีการมอบอำนาจให้ทีมงานตัดสินใจ มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการจัดการศึกษาและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมการจัดการกีฬา

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมการส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

จุดแข็ง คือ 1) มีการกำหนดโครงสร้างบุคลากรในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) มีนโยบาย/ แผนการปฏิบัติงาน/ การดำเนินงานการจัดการกีฬา 3) มีหน่วยงานด้านการส่งเสริมการจัดการกีฬา 4) มีโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการกีฬาชัดเจน 5) มีนโยบายสนับสนุนและแผนดำเนินงานเพื่อรองรับการใช้งบประมาณในการส่งเสริมการจัดการกีฬา 6) บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบราชการที่ถูกต้องในการเบิก – จ่าย งบประมาณตามไตรมาส 7) มีนโยบายในการปรับปรุงสถานกีฬา 8) มีนโยบายในการสนับสนุนการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 9) มีสถานกีฬา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ใช้บริการได้ 10) มีการจัดโครงสร้างและแผนการดำเนินงานในการส่งเสริมด้านการจัดการกีฬา และ 11) มีกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการกีฬา (คณะทำงานการจัดกิจกรรมทางการกีฬา)

จุดอ่อน คือ 1) โครงสร้างบุคลากรยังไม่สอดคล้องกับขอบเขตหน้าที่การทำงานในการส่งเสริมการจัดการกีฬา 2) บุคลากรยังมีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการกีฬาไม่เพียงพอ 3) นโยบายของมหาวิทยาลัย

ยังให้การสนับสนุนทางด้านกีฬาไม่มากเท่าที่ควร 4) นโยบายในการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการกีฬาขาดความต่อเนื่อง 5) ขาดการพัฒนาระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณการส่งเสริมการจัดการกีฬาที่มีประสิทธิภาพ 6) ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการกีฬา 7) นโยบายในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬายังไม่ชัดเจน 8) สถานกีฬา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับจัดกิจกรรมทางด้านกีฬายังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ 9) ขาดบุคลากรเฉพาะด้านในการซ่อมบำรุงสถานกีฬา และดูแลวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการจัดการกีฬา 10) นโยบายและแผนการดำเนินงานการส่งเสริมด้านการจัดการกีฬายังขาดความต่อเนื่อง 11) การให้บริการด้านสถานกีฬา วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อจำนวนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 12) การจัดการกีฬายังไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ใช้สถานกีฬา และขอยืมวัสดุ/อุปกรณ์ ให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุน

โอกาส คือ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นแหล่งให้บริการและส่งเสริมการจัดการกีฬาที่อยู่ใกล้ชุมชนขนาดใหญ่ 2) สังคมภายนอกต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยทั้งบุคลากร อุปกรณ์ สนาม โรงยิม ฯลฯ 3) หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุนด้านการจัดการกีฬา 4) หน่วยงานเอกชนเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการกีฬาสำหรับนักศึกษา 5) ภาครัฐมีนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนากีฬามากขึ้น 6) การสนับสนุนงบประมาณจาก สกอ. ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดกิจกรรมกีฬาให้ได้มากขึ้น 7) ความต้องการใช้สถานกีฬา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในส่งเสริมการจัดการกีฬาของหน่วยงานท้องถิ่น 8) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความตื่นตัวต้องการใช้อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเกี่ยวกับสถานกีฬา วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 10) การเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการจัดการกีฬาขององค์กรต่างๆ (ร่วมเป็นคณะทำงาน) และ 11) การรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายของกลุ่มมหาวิทยาลัยต่างๆ ในการส่งเสริมการจัดการกีฬา

อุปสรรค คือ 1) ชุมชนและสังคมภายนอกอาจรับรู้การทำงานของมหาวิทยาลัยไม่ได้ทั่วถึงเท่าที่ควร เนื่องจากบุคลากรที่ออกให้บริการการจัดการกีฬาไม่เพียงพอ 2) การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ยังไม่สามารถเปิดกว้างได้ตลอดทุกเวลา เนื่องจากการซ้อนทับของภารกิจต่างๆ ทั้งเพื่อบริการชุมชนและเพื่อการเรียนการสอน 3) สื่อและเทคโนโลยีทางการกีฬาต่างๆ อาจมีจำนวนน้อย/ มีความยุ่งยาก/ ถูกจำกัดการเข้าถึงทำให้บุคลากรและนักศึกษาสามารถเรียนรู้และพัฒนาทางการกีฬาได้ไม่มาก 4) ชุมชนต่างๆ มีงบประมาณสนับสนุนการจัดการกีฬาที่ไม่เท่ากัน 5) หลักเกณฑ์ระเบียบการเบิก - จ่ายงบประมาณทางราชการมีความยุ่งยากและไม่ยืดหยุ่น 6) จำนวนผู้ต้องการใช้บริการด้านกีฬาจากภายนอกมีจำนวนมากและไม่สามารถควบคุมได้ 7) เทคโนโลยีต่างๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ทางการกีฬายังขาดความต่อเนื่อง 8) อุปกรณ์กีฬาบางประเภทมีจำนวนน้อยเนื่องจากราคาจำหน่ายสูงมาก 9) วัสดุอุปกรณ์กีฬาบางประเภทเสื่อมคุณภาพเร็ว ทำให้เกิดต้นทุนในการซ่อมแซมสูง เช่น จักรยานวัดงาน ลู่วิ่งไฟฟ้า ฯลฯ 10) ขาดความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในส่งเสริมการจัดการกีฬา (ต่างคนต่างดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาขององค์กรตนเองเท่านั้น) และ 11) สภาพฤดูกาลเป็นอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการกีฬากลางแจ้ง

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 13 มาตรการ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบบุคลากรในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 มาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ 1.1) สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการจัดการศึกษา มาตรการที่ 1.2) พัฒนาศักยภาพ ความรู้ และทักษะของบุคลากรในการส่งเสริมการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการงบประมาณในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ 2.1) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษา มาตรการที่ 2.2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดงบประมาณในการจัดการศึกษา มาตรการที่ 2.3) พัฒนาระบบติดตาม ควบคุม และประเมินการบริหารจัดการงบประมาณ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบภาระกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ 1) ส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่ายการจัดการศึกษา มาตรการที่ 2) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานภายนอก มาตรการที่ 3) พัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ในการจัดการศึกษา มาตรการที่ 4) พัฒนาระบบการติดตาม และควบคุม ประเมินผลร่วมกันกับภาคีเครือข่ายการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ 1) ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มาตรการที่ 2) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่การศึกษา มาตรการที่ 3) พัฒนาระบบการจัดการวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา มาตรการที่ 4) พัฒนาระบบการติดตาม และควบคุม ประเมินผลการจัดการวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้านฝ่ายกิจการนักศึกษามีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านชมรมกีฬา เจ้าหน้าที่ทางการกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา และประธานชมรมกีฬา ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาเป็นวิธีการ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการบริหารจัดการและนำทรัพยากร มาบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Sawangmek, et al. (2014, p. 149) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมสุขของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐพบว่า ด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือและแนวทางในการพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ โดยเป็นทรัพยากรต่างๆ มาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และผู้จัดกิจกรรมจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และสอดคล้อง Drucker (2005, pp.100 - 109) กล่าวว่า หน้าที่ในการจัดการ คือ งานที่ผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือผู้นำ

องค์กรจะต้องทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มี 4 ประการ คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การอำนวยการหรือการนำไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุม เช่นเดียวกับ Bill (2009, pp. 17 - 19) กล่าวถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการกีฬา ซึ่งจะต้องอาศัย 5 องค์ประกอบหลัก ในการจัดการกีฬาให้ประสบผลสำเร็จ คือ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยนำเข้านี้สัมพันธ์กับแนวคิดในการผลิตสินค้าและบริการซึ่งต้องการทรัพยากร รวมไปถึงบุคคล เงิน และแนวความคิด 2) กระบวนการ (Process) ถ้าองค์กรสามารถทำงานได้ตามภาคส่วน การใช้ทรัพยากรบุคคลในการให้บริการ เป็นส่วนสำคัญในการจัดการทรัพยากรบุคคล (HRM) การตรวจสอบภายในอย่างละเอียด เป็นการจัดการด้านการเงิน (Financial Management) ผู้บริการกิจการควรมีความรู้ด้านการจัดการ และการจัดการความเสี่ยง และทักษะในการจัดการโครงการ 3) ผลผลิต (Output) ผลผลิตเป็นเรื่องของสินค้าและบริการ ซึ่งถูกผลิตจากระบบขององค์กรนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬา โรงงาน หรือกิจการร้านค้าที่เกี่ยวข้องกับกีฬา 4) ปัจจัยภายนอก (External Factors) สิ่งแวดล้อมภายนอกของธุรกิจ ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ ตัวอย่างเช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี กฎหมาย หรือสิ่งแวดล้อม และ 5) ปัจจัยสนับสนุน (Underpinning Factors) คือ กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการได้ปัจจัยนำเข้าเข้ามา ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันกระบวนการของการทำงาน ผู้ถูกว่าจ้างจะต้องถูกจ้างงานในเงื่อนไขที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยสูง

2. จากการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่ามี 4 กลยุทธ์ 13 มาตรการ 38 ตัวชี้วัด โดยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบบุคลากรในการจัดการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 มาตรการ ดังนี้ 1) สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการจัดการกีฬา และ 2) พัฒนาศักยภาพ ความรู้ และทักษะของบุคลากรในการส่งเสริมการจัดการกีฬา พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ และการพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรในการส่งเสริมการจัดการกีฬา อาจเกี่ยวเนื่องกับงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีจำนวนจำกัด สอดคล้องกับ Eakparinya (2004) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีบทบาทในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมออกกำลังกายและเล่นกีฬา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งบประมาณ การพัฒนาปรับปรุงสถานที่ ออกกำลังกายและเล่นกีฬา การพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมนักกีฬา สำหรับการแข่งขันในระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันและพื้นที่เขตการศึกษาที่แตกต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการงบประมาณในการจัดการกีฬา ประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมการจัดการกีฬา 2) พัฒนาระบบข้อมูล/สารสนเทศเพื่อจัดงบประมาณในการจัดการกีฬา และ 3) พัฒนาระบบติดตาม ควบคุม และประเมินการบริหารจัดการงบประมาณ พบว่า

มีความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการงบประมาณด้านการจัดการศึกษา เป็นการกำหนดแผนการระยะยาวของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ แสดงให้ทราบถึงความจำเป็นของแผนงานและค่าใช้จ่ายโดยประมาณในแต่ละปีการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับผู้บริหารและฝ่ายปฏิบัติการ ดังนั้น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณนั้นฝ่ายบริหารอาจจะตั้งคณะกรรมการจัดทำงบประมาณ ประกอบด้วยผู้บริหารทุกระดับ หัวหน้าฝ่ายต่างๆ ร่วมกับนักศึกษา โดยการจัดทำงบประมาณว่างงบประมาณจะประสบความสำเร็จและบรรลุผลต่อการบริหารงบประมาณนั้น จะต้องมีการพิจารณาปัจจัย 1) งบประมาณต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร 2) งบประมาณต้องสอดคล้องกับการจัดผังองค์การและสายงาน 3) งบประมาณและระบบบัญชีต้องมีความสอดคล้องกัน 4) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงบประมาณจะต้องมีความเข้าใจในหลักการและประโยชน์ของงบประมาณ และ 5) ควรจะมีการปรับปรุงงบประมาณให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ การวางแผนใช้งบประมาณควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวางแผนงบประมาณที่มาจากทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ Chaidirek (1999, p. 56) ที่กล่าวถึง การจัดทำงบประมาณของสถาบัน ควรมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เงินตามที่ได้รับการจัดสรรตามแผนของมหาวิทยาลัยพร้อม ลงรายละเอียดการเบิก-จ่ายเงินในแต่ละปีให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรจัดเก็บข้อมูลในการใช้เงินงบประมาณอย่างเป็นระบบด้วย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบภาระกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดการทำแผนการจัดการศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่ายการจัดการศึกษา 2) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานภายนอก 3) พัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ในการจัดการศึกษา และ 4) พัฒนาระบบการติดตาม และควบคุม ประเมินผลร่วมกันกับภาคีเครือข่ายการจัดการศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นการรวมตัวกันของสมาชิกทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีการดำเนินงานการส่งเสริมการจัดการศึกษา การประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันและการจัดการศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อส่งเสริมการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏของแต่ละสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับ Pongpit (2005, p. 8) กล่าวถึงการพัฒนาเครือข่ายว่า กิจกรรมสำคัญที่สุดที่เครือข่ายทุกเครือข่ายทำร่วมกัน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารประสบการณ์ แล้วพัฒนาไปสู่การวางแผนร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน และเงื่อนไขสำคัญของเครือข่ายคือ ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์สื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chareonwongsak (2000, p. 28) ที่กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายต้องประกอบไปด้วย มีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การเกื้อหนุนพึ่งพากัน และมีปฏิสัมพันธ์ ในเชิงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยเครือข่ายจะเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่การศึกษา 3) พัฒนาระบบการจัดการวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวทางทางการกีฬา และ 4) พัฒนาระบบการติดตาม และควบคุม ประเมินผลการจัดการวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬาพบว่าเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Thepkaiwan (2011) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษา ในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตระหนักถึง ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 3) ขั้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 4) ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขั้นรักษาความสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง ส่วนองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ลักษณะหรือกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของเครือข่าย 2) ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 4) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ของเครือข่าย 5) คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย และ 6) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล ผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า กลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กร ที่สมัครใจรวมกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มผู้นำชุมชน สถาบันทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษา กลุ่มศิษย์เก่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ตั้งแต่การวิเคราะห์บริบทเพื่อทราบจุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป แล้วสรุปรวมจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานแต่ละด้าน เพื่อกำหนดเป้าหมายในการทำงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน มีโครงการ เกิดขึ้นหลายโครงการในโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง การดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นในหนึ่งปีการศึกษา ผลการประเมินโครงการพบว่า ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป และส่งผลกระทบต่อนักเรียนตามขอบข่ายที่คาดหวังสูงกว่าปีที่ผ่านมาและสอดคล้องกับแนวคิดของ Chareonwongsak (2000, p. 28) ที่กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายต้องประกอบไปด้วย มีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การเกื้อหนุนพึ่งพากัน และมีปฏิสัมพันธ์ ในเชิงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยเครือข่ายจะเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการจัดการกีฬา และสอดคล้องกับ สาระสำคัญในกฎบัตรเอเชีย-แปซิฟิก

สำหรับกลยุทธ์ที่นำมาเสนอทั้งหมดนี้ มีเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการกีฬาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ประสบผลสำเร็จด้วยวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้จริงตามบริบทของแต่ละสถาบัน ซึ่งจะต้องเกิดจากการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่จะกำหนดแนวทางวิธีการ และเป้าหมายในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้การจัดการกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ควรนำกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏไปใช้ โดยกำหนดลงในนโยบาย เพื่อเกิดความชัดเจนและต่อเนื่อง

1.2 ควรนำผลการวิจัย ให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการกีฬาโดยตรงเพื่อนำไปพิจารณาประกอบด้านการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1.3 ควรสร้างความเข้าใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเพื่อกำหนดทิศทางการจัดการกีฬาให้เป็นรูปธรรม (กลยุทธ์และมาตรการในแต่ละด้านมีความหลากหลาย)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการกีฬาแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร นักศึกษา ชุมชนในเชิงลึก (Participatory Action Research: PAR) เพื่อให้เกิดการส่งเสริมสุขภาพอย่างแท้จริง

2.2 ศึกษากลยุทธ์การจัดการกีฬาเพื่อส่งเสริมสุขภาพของเครือข่ายที่เน้นกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ โดยเฉพาะ

2.3 ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละภูมิภาค

References

- Bill, K. (2009). *Sport Management*. Great Britain: TJ International.
- Certo, S. C., & Peter, J. P. (1991). *Strategic management: Concepts and applications*. New York: McGraw-Hill.
- Chaidirek, P. (1999). *Guidelines for preparation of budgetary management of income from Ramkhamhaeng University Between 1992 and 1996* (Master thesis). Bangkok: Ramkhamhaeng University. [in Thai]
- Chareonwongsak, K. (2000). *Network management: Strategies for educational reform*. Bangkok: Success Media. [in Thai]
- Drucker, P. F. (2005). Managing oneself. *Harvard Business Review*, January, 100-109.
- Eakparinya, C. (2004). *The roles of school administrators in school administration in promotion in the Basic Education ROI ET Province* (Master thesis). Surin: Surin Rajabhat University. [in Thai]

- Gallien, C. L. (2007). *Health, truth, freedom and beauty sport creates man...man develops the nationhood*. In Proceedings of Universiade Bangkok 2007 FISU Conference. Bangkok, Thailand.
- Jirarat, S. (2005). *Strategic management*. Songkhla: Prince of Songkhla University. [in Thai]
- Naruemonsiri, S., Chatrupracheewin, C., Kornpueng A., and Champasut, K. (2014). Strategies for the management of academic affairs in Technical Colleges under Office of the Vocational Education Commission. *Journal of Education Naresuan University*, 16(2), 82-91. [in Thai]
- Pongpit, S. (2005). *Network: Tactics for the intensive community, strong community*. Bangkok: Institute for Community Enterprise Promotion. [in Thai]
- Sawangmek, T., Sungkawadee, P., Chatruprachewin, C., and Prachanban, P. (2014). The strategies of sport management for health promoting of students in the state institutions of higher education. *Journal of Education Naresuan University*, 16(2), 140-154. [in Thai]
- Thepkaiwan, P. (2011). *Development of collaborative network model for quality education management. In small elementary schools* (Doctoral dissertation). Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai]